

تاریخ: ۹۷/۱۰/۱۹	باسمه تعالی	نام و نام خانوادگی: _____
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	اداره آموزش و پرورش ناحیه / شهرستان.....	شماره کلاس: _____
ساعت شروع: ۸ صبح	مؤسسه فرهنگی آموزشی امام حسین علیه السلام	شماره صندلی: _____
تعداد صفحه: ۴	امتحان درس علوم و فنون ۱ نیمسال اول	پایه: دهم انسانی
محل مهر مدرسه	(دی ماه ۹۷)	

	تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره) جاهای خالی را پر کنید:
۰/۲۵	۱- هر چیزی که ذهن ما را به پویایی وادارد، ..... است .
۰/۱۵	۲- آثار مکتوب ادبی را به دو بخش ..... و ..... تقسیم می کنیم.
۰/۲۵	۳- زبان پارسی در دوره ..... رایج بود.
۰/۱۵	۴- در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم شعر یارسی به دست ..... بنیاد نهاده شد، به همین دلیل او را ..... می گویند . درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.
۰/۲۵	۵- برای کشف لحن و آهنگ آن چه ضروری نیست نگاه کلی و خواندن بی گسست است. درست نادرست
۰/۲۵	۶- زبان درباری دوره ساسانی دری بود. درست نادرست
۰/۲۵	۷- کسی که قصیده تمام و کمال در شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم سرود ناصر خسرو بود. درست نادرست
۰/۲۵	۸- نثر دوره سامانی ساده و روان است و بیشتر به موضوع های حماسی ، ملی و تاریخی توجه دارد. درست نادرست
۰/۱۵	۹- ترجمه « کليلة و دمنه » و « هزار و یک شب » به کدام زبان ها باقی مانده است؟
۰/۱۵	۱۲- دو مورد از خصیصه های شعر در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم بنویسید.
۰/۱۵	۱۳- کدام دولت مستقل ایرانی اجازه ورود زبان عربی را به دستگاه حکومت خود نداد؟ چرا؟
	موسیقی شعر (۶ نمره)
	۱۴- از میان ابیات زیر، لحن و آهنگ کدام با دیگران متفاوت است؟
۰/۲۵	الف) به نام خداوند جان و خرد ب) زمین آمد از سَم اسپان به جوش پ) ای نفس خرم باد صبا ت) نباشد همی نیک و بد پایدار
	کزین برتر اندیشه برنگذرد به ابر اندر آمد فغان و خروش از بر یار آمده ای مرخبا همان به که نیکی بود یادگار

۰/۲۵

۱۵- به تعداد هر هجا یک ..... وجود دارد. -صامت - واج - مصوت - حرف

۱۶- به نظر شما چه عاملی بر قدرت اثرگذاری این غزل مولانا که با بیت زیر شروع می شود افزوده است؟

۰/۱۵

«مرده بدم زنده شدم، گریه بدم خنده شدم / دولت عشق آمد ومن دولت پاینده شدم»

۰/۱۵

۱۷- صامت ها و مصوت های مصراع دوم بیت داده شده را مشخص نمایید.

عجب نیست از گل که خندد به سروی که در این چمن پای در گل نشیند

۱۸- علامت هجاهای کدام بیت، چهار بار (- U -) است؟

۰/۲۵

الف) برون شو ای غم از سینه که لطف یار می آید تو هم ای دل زمن گم شو که آن دلدار می آید

ب) ای ساربان آهسته ران، کارام جانم می رود وان دل که با خود داشتم با دلستانم می رود

۰/۱۵

۱۹- برای هر یک از واژه های زیر، یک واژه هم وزن بنویسید.

الف) صنوبر ب) کودکانه

۰/۱۵

۲۰- در بیت زیر چند هجای بلند وجود دارد؟

تا نگردي بي خبر از جسم و جان کی خبر يابی ز جانان یک زمان؟

۱/۵

۲۱- هربیت را به هجاهای تشکیل دهنده آن تجزیه کنید؛ سپس علامت خاص هر هجا را بنویسید.

چنین گفت رستم به آواز سخت که ای شاه شادان دل و نیک بخت

خلوتم چراغان کن ای چراغ روحانی ای ز چشمه نوشت، چشم دل چراغانی

۱/۵

۰/۲۵

۲۲- حرف (د) در کدام مورد مصوت نیست؟ - روزه - ناله - چاه - موزه

زیبایی شناسی (۶ نمره)

۰/۱۵

۲۳- چرا واژه های مشخص شده در عبارت زیر، نمی توانند نمونه مناسبی برای آرایه « واژه آرایبی » باشند؟
عشق شوری در نهاد ما نهاد.

۰/۱۷۵

۲۴- در کدام بیت « واج آرایبی » محسوس تر است؟ چرا؟

الف) خواب نوشین بامداد رحیل باز دارد پیاده را زسبیل

ب) سرارادت ما و آستان حضرت دوست که هر چه بر سر ما می رود ارادت اوست

۰/۱۵

۲۵- در بیت زیر آرایه تکرار (واژه آرایبی) را بیابید.

گرم باز آمدی محبوب سیم اندام سنگین دل گل از خارم بر آوردی و خار از پای و پای از گل

۰/۱۷۵

۲۶- باتوجه به بیت « خیزید و خز آرید که هنگام خزان است باد خنک از جانب خوارزم وزان است » تکرار کدام واج ها آرایه واج آرایبی را پدید آورده است؟ هر واج چند بار تکرار شده است؟

۱/۱۵

۲۷- سجع را در نمونه های زیر بیابید و « نوع » هر سجع را بنویسید.

الف) محبت را غایت نیست از بهر آن که محبوب را نهایت نیست.

ب) من مانده ام مهجور از او، دیوانه و رنجور از او گویی که نیشی دور از او، در استخوانم می رود

۰/۱۷۵

۲۸- نوع سجع دو واژه زیر را بنویسید و به جای واژه دوم واژه ای بگذارید که بالاترین ارزش موسیقایی را داشته باشد.

.....باد نام.....

۰/۱۷۵

۲۹- عبارت زیر را می توان مسجع نامید. دلیل خود را بنویسید .

((صیاد بی روزی ، ماهی در دجله نگیرد و ماهی بی اجل در خشک نمیرد . دو چیز محال عقل است : خوردن بیش از رزق مقسوم و مردن پیش از وقت معلوم .))

۰/۱۵

۳۰- واژه های ..... و ..... در عبارت زیر سجع مطرف دارند .

((یا الهی اگر بهشت ، چون چشم و چراغ است ، بی دیدار تو ، درد و داغ است .))

نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۲۹- سرود قزیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید.

خانه ای می ساخت سقراط حکیم آمدند از ره، رفیق و آشنا نیست در خورد تو، ای صاحب نظرا این قفس نبود مقام چون تو کس بارگاهی باید و کاخی عظیم همچو پروانه به گرد روی شمع؟ عارفان را خانه آ خاک نیست خانه ای در خورد یاران ساختم بام خود تا عرش می افراشتم چون صدف، کمیاب و چون ذر، پربهاست	در کتاب آمد که در عهد قدیم چون به پایان برد کار آن سرا جمله گفتند: این بنای مختصر چون توانی زیستن در این قفس؟ بهر مردی چون تو والا و حکیم در شبستان تو چون آیم جمع گفت در پاسخ: که ما را باک نیست خجرت خود گر بدین سان ساختم بیش از این گر یار یکدل داشتم در حقیقت یار یکدل، کمیاست
--	--

الف) بهتر است این ابیات را با چه لحنی بخوانیم؟

ب) با توجه به چینش قافیه ها و درون مایه، این ابیات در چه قالبی سروده شده است؟

پ) مفهوم کلی چهاربیت پایانی را بنویسید.

ت) یک واژه در بیت دوم و یک واژه در بیت ششم بیابید که امروزه کم کاربرد است.

۳۰- متن زیر را بخوانید و دو ویژگی از ویژگی های فکری و ادبی آن را بنویسید.

روزی شخصی پیش بهلول، بی ادبی نمود. بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به جا نیاوردی؟

او گفت: چه کنم؟ آب و گل مرا چنین سرشته اند.

گفت: آب و گل تو را نیکو سرشته اند، اما لگد کم خورده است!

ویژگی های فکری ۱-

۲-

ویژگی های ادبی ۱-

۲-

سر بلند باشید